

y monologada proporcionará la formación de las habilidades de uso automático de los modelos en español.

Los ejemplos citados de actividades de enseñanza se basan en nuestra propia experiencia docente en la Universidad de Comercio y Economía de Lviv y son de carácter recomendatorio, lo que significa que estos métodos y técnicas se pueden cambiar y complementar al aplicarse de acuerdo con el enfoque individual del profesor.

Bibliografía:

- [1] *Освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини»* (2019). Львів: ЛТЕУ. Вилучено з http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/Academy/Osvita/OPP_Bakalavr/2019/Miznarodni_ekonomichnii_vidnosyny.pdf
- [2] *Дистанційний курс з дисципліни «Друга іноземна мова (іспанська)» Lengua española. Curso inicial*. Вилучено з <http://virt.lac.lviv.ua/course/view.php?id=507>

DOI 10.36074/24.04.2020.v4.36

РОЗВИТОК ТА РЕФОРМУВАННЯ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У ДОБУ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

ORCID ID: 0000-0002-2185-3630

Наталія Дічек

д-р. пед. наук, професор, завідувач відділу історії та філософії освіти
Інститут педагогіки НАПН України

УКРАЇНА

На основі досліджень було доведено, що з початку 1990-х років, завдяки посиленню національно-громадської активності українців (діяльність Руху, письменницької, наукової й журналістської спільнот, окремих патріотів) освітня політика ще Української РСР почала трансформуватися із системи стратегічних цілей і програмних дій із забезпечення функціонування та розвитку освіти, що визначалися й формулювалися виключно державною владою, у систему державно-громадського політичного керування стратегічним поступом освіти, насамперед шкільної. Із здобуттям Україною незалежності така трансформація уможливила спрямування змін в освітній політиці у річище національно орієнтованого навчання, виховання й соціалізації молодих громадян в Українській державі. Також доведено, що шкільна освітня політика України в перше десятиліття її суверенності заслуговує на амбівалентну оцінку.

Ми вважаємо, що до позитивних тенденцій слід віднести: формування нової законодавчої бази, концептуальних (теоретичних і практичних) підходів до організації роботи шкільної галузі відповідно до потреб суспільства суверенної країни; спрямування змін в середній освіті в русло гуманізації, що виявилось насамперед у посиленні індивідуалізації навчально-виховного процесу та позашкільної роботи (розширення можливостей зовнішньої і

внутрішньошкільної диференціації, оновлення змісту шкільної освіти (введення варіативного складника) відповідно до потреб українського суспільства, зростання ролі психологічного компонента в реалізації індивідуального підходу до дітей і молоді (введення посад шкільних психологів, розроблення психолого-педагогічної моделі особистості-громадянина України (І.Бех, М.Боришевський). Важливою позитивною тенденцією стало невпинне надання освіти національного за духом і змістом виміру (надання модальності українській мові, введення нових українознавчих навчальних предметів). До стратегічних змін амбівалентного характеру віднесено започаткування формування мережі приватних освітніх закладів, які сприяли й індивідуалізації навчання, запровадженню нових форм, методів і технологій в освіті, але водночас й розшаруванню учнів за соціально-майновою ознакою.

На підставі аналізу статистичних даних обґрунтовано, що до суперечливих і навіть негативних тенденцій, які проявилися в освітній політиці України в 1990-і рр., доводиться віднести низький рівень фінансування галузі державою, що стало перешкодою у забезпеченні належного функціонування навчальних закладів й упровадження важливих новацій. Внаслідок цього в галузі сформувався комплекс невирішених проблем, підсилений об'єктивними виявами соціально-економічної кризи.

На підставі аналізу державної політики України в галузі шкільної освіти в перші роки незалежності (закони, постанови, розпорядження, інші документальні матеріали), обґрунтовано, що основна тенденція – гуманізація освіти – була тісно переплетена з тенденцією реалізації національної ідеї засобами навчання, виховання і соціалізації дітей та молоді. Ґрунтуючись на тезі, що особистість керівника Міністерства освіти, яке є і провідником, і двигуном державної гуманітарної політики, а тому безперечно набуває значення персоналізованого чинника зрушень в освітній сфері, охарактеризовано діяльність керівників освіти (І.Зязюн, П.Таланчук, М.Згуровський, В.Зайчук) незалежної України (1991-1999) із запровадження змін на рівні закладення тенденцій, розроблення стратегій, а також в аспекті додержання спадкоємності в реалізації важливих освітньо-політичних починань (діяльна підтримка обдарованих дітей, збереження національного вектору розбудови освіти, зокрема неперервність у підтримці руху учнівської молоді «Моя земля – земля моїх батьків», підвищення соціального статусу вчителя) [1].

Таким чином нами аргументовано, що наприкінці 1990-х років у розвитку загальної середньої освіти почали формуватися такі стратегічні тенденції, як інформатизація та комп'ютеризація навчання, запровадження стандартизації рівнів освіти, згортання мережі сільських малокомплектних шкіл, середніх професійних загальноосвітніх закладів, позашкільних навчально-виховних закладів.

Список використаних джерел:

- [1] Дічек, Н.П. *Тенденції трансформації освітньої політики української держави у галузі шкільної освіти (1990-ті роки)*. (2019). Ановані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2019 рік . – Київ: Інститут педагогіки НАПН України, Педагогічна думка. (с. 54-56). Вилучено 3
http://undip.org.ua/news/library/zbirniki_detail.php?ID=9543